

צה"ל לא עומד ביעדי הגיוס של חיילים חרדים וכולל גם עריקים בחישוב מספר המתגייסים

בצה"ל אומרים כי בפועל מספר המתגייסים החרדים עולה מדי שנה, וכי יעדי הגיוס אינם חזות הכל. גם מספר החרדים שמתגייסים לשירות הלאומי-אזרחי נמוך משמעותית מהיעד השנתי

- [גילי פהן](#)
- 10.10.2016
- 10:10
- זמין ב- <http://www.haaretz.co.il/news/education/.premium-1.3091626>, נצפה: 10 אוקטובר, 2016

מספר החרדים שהתגייסו לצבא בשנה האחרונה היה נמוך מהיעד שנקבע על ידי הממשלה. במסגרת חוק הגיוס קבעה הממשלה יעד [להצטרפותם של חרדים](#) לשירות אזרחי-לאומי [ולגיוסם לצבא](#). אף שהנתונים נמדדים בנפרד, הם מחושבים כיעד כולל בכל שנת גיוס. משקלול הנתונים עולה כי בשנת הגיוס 2015 — מספר [המתגייסים לצה"ל](#) ולשירות האזרחי היה כ-70% מהיעד.

ל"הארץ" נודע כי בשנת הגיוס 2015, שהסתיימה ביולי האחרון, מספר החרדים שהתגייסו לשורות צה"ל היה נמוך ב-9% מהיעד המינימלי. מספר החרדים שהתגייסו לצבא באותה שנה, כולל עולים חדשים המוגדרים כחרדים, היה — 2,475 והיעד שנקבע היה 2,700. רק 728 חרדים הצטרפו לשירות האזרחי-לאומי, כאשר היעד שנקבע הוא 1,800.

בצה"ל טוענים כי יעדי הגיוס שנקבעו הם מאתגרים — וכי יש להסתכל על המגמה הכוללת, לפיה מצטרפים בכל שנה לצה"ל יותר ויותר חיילים חרדים. יש לציין כי בדיונים לקראת חוק הגיוס, הוחלט לשנות את מתווה יעדי הגיוס, כך שיהיה גבוה יותר בעבור מצטרפי השירות האזרחי-לאומי, על חשבון מתגייסי הצבא.

בפועל, מספרם של החרדים המעורבים בשירות האזרחי נמוך בהרבה מהמשוער. "משנת 2007 ועד היום, מספר החרדים שמתגייסים לצבא גדל פי תשעה. החל מגיוס של עשרות בודדות של חרדים לצבא, ועד לגיוס של אלפים. זוהי תוצאה של הלך רוח בחברה הישראלית, וגם של היערכות טובה של הצבא ונכונות לקלוט חרדים בצה"ל", אמר קצין בכיר בצה"ל ל"הארץ".

על אף מגמה זו, בצה"ל עדיין מתקשים לגייס חרדים רווקים למסלול שירות "רגיל" — ולא למסלולי השחי"ר (שילוב חרדים) המיועדים לחרדים נשואים, או מבוגרים יחסית, בגילים 22–28. "זה נכון שהגידול המשמעותי בהיקף החרדים (שמתגייסים) הוא דווקא בקרב המבוגרים, ופחות אצל הצעירים, שמגיעים לרוב לשירות קרבי", מודה הקצין. בחודש הבא צפוי צה"ל לפתוח פלוגה חרדית בחטיבת הצנחנים, ובצמרת הצבא מצפים כי הדבר יביא עוד צעירים חרדים לשירות ביחידות השדה.

ברשות השירות הלאומי-אזרחי טוענים כי הסיבות לאי העמידה ביעדי הגיוס נעוצות בכך שדמי הכלכלה למשרתים אלו נמוכים באופן משמעותי בהשוואה לחיילים וללומדים בכולל. "צריך לשאול למה יש 1,500 איש כיום בשירות האזרחי-לאומי, ולא למה לא עומדים ביעדים", סבור מנכ"ל רשות השירות האזרחי-לאומי, שר שלום גרבי.

לכן, הוא מציע בין היתר להוריד את הגיל המינימלי לכניסה לשירות האזרחי, ולהעלות את הגיל המקסימלי לכניסה לשירות לגיל 35. לחלק מהצעותיו של ג'רבי מתנגדים במערכת הביטחון. כפי שפורסם בעבר ב"הארץ", על רקע אחוזי הגיוס הנמוכים לשירות האזרחי, הממשלה בחנה אפשרות להגדיל את התמריצים הכלכליים כדי לעודד צעירים חרדים להצטרף אליו. עם זאת, לדברי מקור המעורה בפרטים, מאז פורסמו ההמלצות בנושא בחודש אפריל, שכללו גם מתן סיוע ברכישת דירות, דבר לא התקדם ביישומן.

לצד זאת, מתברר כי צה"ל מכליל במספר החרדים שהתגייסו גם את מי שערקו משורות הצבא. מדובר בצעירים שהתגייסו, אך מסיבות אישיות ערקו מצה"ל. לפי נתונים שנמסרו לידי "התנועה לאיכות השלטון" בהתאם לחוק חופש המידע, מתוך כלל המתגייסים החרדים בשנת 2014, 195 היו עריקים במהלך שירותם. לטענת קצין בכיר בצבא, מרביתם חזרו בהמשך לשירות צבאי: "אני סופר את מי שאני מגייס — אנחנו לא עובדים על המערכת. חייל התגייס, והוא יכול לאחר כמה ימים, שבועות או חודשים לערוק מהשירות. כשאנחנו מסתכלים על המספרים, הרוב המוחלט חוזר לשירות תקין — כ-80% מהם", אמר הקצין.

שיעור העריקים החרדים בכלל העריקים בצה"ל משמעותי. לשם השוואה, בשנת 2014 כולה היו 2,164 עריקים. "צריך לזכור מאיזה רקע הם באים: עם חבילה משפחתית שונה לגמרי מחייל בן 18 שאין לו שום עול ושום תיק מחויבות לבית. חלקם עם מפח ציפיות, והם מחליטים לערוק", טוען הקצין מאכ"א ביחס לנתונים. "יש הבדל בין חייל חרדי בן 24, נשוי עם ילדים, לחייל בן 18, שאין לו שום דבר בבית חוץ מההורים. אני לא חושב שזה תקין או לגיטימי, אבל לא נכון לעשות את ההשוואה הזו". עוד התברר כי הנתון שמסרה המדינה לגבי מספר החרדים שהתגייסו בשנת 2014, אינו מדויק. עד כה דיווחה המדינה כי 2,280 חרדים התגייסו, אך בהתאם לתשובת המדינה לבג"ץ בנושא זה, מספר המגויסים היה 2,203 באותה שנה.